

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 23 Ekim 2017

Sayı: 1388

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bir ihraç, sanayi ve tarım ürünü olan ve ülkemize artan oranda döviz getiren, katma değer yaratan fındık ürününün; üretici, üretim, fiyat, alım-satım, pazarlama ve mamul üretimi gibi alanlarını kapsayacak ve bu alanlardaki belirsizlikten kaynaklanan sorunların çözümüne katkı sunacak, ülkemizin ve bu ürünün üreticilerinin, yerli sanayici ve sektörün, diğer paydaş ve unsurların hak ve menfaatlerini koruyacak, kapsayıcı, somut bir Milli Fındık Politikası'na ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu amaçla, parlamento çatısı altında kurulacak bir komisyon marifetiyle, ortak akıl çerçevesinde konunun ele alınması için; Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz. Saygılarımla.

2 Bülent ÖZ 4 Ömer Fethi Göres 3 Bülent Yener BEKTAŞOĞLU
Ganakkale Mu. 1 Giresun Milletvekili
5 SERDAL KUMUKNOĞLU
Mersin
6 Kadir Durmaz
Tokat
7 Ahmet AKIN
Balıkesir Milletvekili
8 Zeynel Emre
İstanbul Mu.
9 SİBEL ÖZDEMİR
İstanbul
10 TACETTİN BAĞIR
İzmir Mu.
11 Kemal ZEYBEK
Samir Mu.
12 Ali Hacı HAKVERDİ
Ankara Mu.
13 Ali Hacı HAKVERDİ
Ankara Mu.
14 Fatma Kaplan
Kocaeli Mu.
15 Ali Selim
İstanbul Mu.

1388 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

[illegible]

GEREKÇE

43 ilde, büyük bölümü Karadeniz'in sarp coğrafyasında olmak üzere, 7 milyon dönüm alanda 502 bin aile üreticimiz fındık üretimi yapmakta, bu üretim 8 milyon yurttaşımızın hayatını dolaylı veya doğrudan ilgilendirmektedir.

6 ilin ekonomisi ise sadece fındıktan gelen gelire bağlıdır.

Dünya fındık üretiminin yüzde 60'ını ülkemiz karşılamaktadır. Sanayi, tarım ve ihracat ürünü olarak fındık, ülkemize diğer tarım ürünlerinin toplamına yakın oranda, ortalama yılda 2, 2-5 milyar dolar döviz girdisi sağlamaktadır.

Tüm bunlar düşünüldüğünde, fındık stratejik bir üründür ve dolayısıyla bu ürün ve üreticileri, üretim alanları ve diğer ilgili paydaşları bir devlet politikasıyla korunmalıdır.

Ancak, Türkiye'nin böyle bir politikası son yıllarda sona ermiş, Bakanların tercihlerine göre oluşan bir düzen kurulmuştur.

Bu düzen ülkemizin, üreticimizin, manav ve sanayicimizin çıkarlarına değil, yabancı alıcıların daha çok kazanmasına hizmet etmiş, ülkemiz üretimden gelen gücünü iç ve dış serbest piyasayı belirlemek için kullanamamış, bu alan fındığın yabancı alıcılarına, onların oluşturdukları yapay borsalara terk edilmiştir.

Özellikle 2009'dan başlayarak ve daha sonraki yıllarda 'yeni strateji' adı altında yapılan uygulamalarla, bu ürünün kaderi, tamamen bu alıcıların temsilcileri olan serbest piyasanın aktörlerine bırakılmıştır.

Bu süreçte, 1938'de Atatürk'ün talimatıyla kurulan, fındığın en önemli kurumu olan 250 bin ortaklı, KİT statüsüyle yönetilen, yarı özerk üretici kooperatifi Fiskobirlik, işlevsizleştirilmiştir.

Mamul üretimiyle katma değer ve istihdam yaratan ve ana işlevi piyasaya üretici adına müdahale ederek fiyat düzenini sağlayan Fiskobirlik, atıl duruma düşürülmüştür.

Hükümet taban fiyat açıklayarak bu kurum üzerinden destekleme alımı yapmaktan vaz geçmiştir.

Bu kurum yerine TMO fındık alımıyla görevlendirilmiştir.

Ama geçen süreç göstermiştir ki, bu kurumun; teknik araç gereç ve ekipmanları, alt yapısı bakliyat alımları üzerine olduğundan, sınırlı oranda ve süredeki fındık alım kampanyalarında yetersiz kalınmış, yarar sağlamak yerine mağduriyetler yaratılmıştır.

Örneğin bir önceki sezon başlangıcında fındık fiyatı 20 TL'dir. TMO geçen sezonun fiyatıyla ve neredeyse maliyete yakın bir fiyat olan 10-10,5 TL ile ve sadece Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı üreticilerden ve az sayıda merkezde alım yapmaya başlamış, nitekim beklendiği gibi bu fiyatlar serbest piyasayı düzenleyememiş, hatta fiyatlar 8-9 TL'ye kadar düşmüştür.

Bu fiyat yabancı alıcıların fındığımız için öngördüğü fiyattır.

Özellikle bu fiyatın oluşmasını sağlayan İtalyan Ferrero'dur.

2015'e kadar en büyük fındık alıcısı konumundaki bu firma, önce yerli alıcılarla ortaklıklarla, ardından da fabrikalar satın alarak ülkemizde tekelleşmeye başlamış, ithalatçı iken ihracatçı olmuş, bu işleviyle serbest piyasayı kendi istediği fiyatlarla, maniple ederek şekillendirmiştir.

Ayrı bir araştırma konusudur ama özetle bu firma, ticaret yapmaktan da öte, arkasına aldığı siyasi destekle, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın belirleyicilikteki bize göre bilinçli bir tercihten kaynaklanan zafiyetlerinden, ekonomi yönetiminin, rekabet kurumunun

müdahale etmemesinden de yararlanarak; Türk fıncının geleceği üstünde tahakküme dönük bir politika oluşturmak istemektedir.

Fındık fiyatının iki sezon içinde 20 TL'den 9 TL'lere düşürölmesinin başkaca bir izahı yoktur.

Sonuç olarak; fındıkta tam bir adaletsizlik yaşanmaktadır.

Bundan ölkemiz döviz kaybına uğrarken, üreticimiz ve fındığın diğer ilgilileri zarar görmekte, piyasalarına yarı yarıya az para giren illerimizin ekonomileri çökme noktasına gelmektedir. Buna bağlı olarak, yoksulluk, göç ve işsizlik ve diğer sosyal sorunların artacağı muhakkaktır.

Tüm bu benzeri nedenlerle, ölkemizin en önemli tarım ürünü olan fındığın üreticilerinin, üretiminin, ihracatına kadar geçen süredeki sorunlarının bir komisyon kurularak araştırılması, taraflarıyla, ilgili kişi ve kurumlarla konuşularak çözüm önerilerinin ortaya konulması, özellikle fiyat istikrarının sağlanması, dönüm başına üretimin artırılması, ekim ve dikim alanlarının yenileştirilmesi ve böylece sonuç olarak da; ölkemizin düzenli kalıcı bir Milli Fındık Politikası'nın oluşturulması gerekmektedir.

Bu amaçla, Anayasanın 98'inci,iç tüzüğün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

